

Odbudowa Ukrainy oraz wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego: 10 Fundamentalnych Zasad ukraińskich muzeów przygotowane na Konferencję na Rzecz Odbudowy Ukrainy, Berlin 11-12 czerwca 2024

Przedmowa

Odbudowa Ukrainy jest potrzebą nie tylko Ukraińców, ale całej społeczności międzynarodowej. Na rekonstrukcję tego kraju składa się wiele aspektów. Aby zbudować jeszcze lepszą Ukrainę na przyszłość, należy wziąć pod uwagę wszystkie te kwestie. Mowa tu o fizycznej rekonstrukcji częściowo zniszczonego kraju, ale również o wzmocnieniu prawidłowego funkcjonowania instytucji i wyeliminowaniu korupcji na wszystkich szczeblach. Mowa także o kwestii uwzględnienia zmienionych priorytetów ludności ukraińskiej, psychologicznych i fizycznych skutków, jakie wojna wywołała na różne sposoby oraz faktu, że Ukraińcy wykształcili w sobie znacznie silniejszą samoocenę jako naród.

Ważną kwestią jest refleksja nad tym, czego Ukraińcy oczekują od swojej przyszłości i jak można nadać kierunek tej dyskusji. Tym właśnie zajmują się muzea. Jak wynika z badania Ukraińskiej Fundacji Kultury na temat stanu kultury w latach 2022-2023, sektor dziedzictwa kulturowego okazał się jednym z najbardziej odpornych: zajmuje drugie miejsce po branży audiowizualnej. Oznacza to, że warto zainwestować w ten sektor. Ukraina dysponuje wykwalifikowanymi zasobami ludzkimi, lecz brakuje większości pozostałych zasobów.

Dlatego muzea powinny odegrać kluczową rolę w odbudowie Ukrainy i zostać ściślej zaangażowane w różne programy rekonstrukcji tego kraju.¹

Stąd też my, muzea w Ukrainie, zwracamy się do Konferencji na rzecz Odbudowy Ukrainy (URC) z 10 fundamentalnymi zasadami, w jaki sposób lepiej włączyć muzea i inne instytucje społeczeństwa obywatelskiego w proces odbudowy Ukrainy – nie tylko taką, jaka była, ale jako lepsze miejsce do życia, pracy i zwiedzania. Wzywamy darczyńców międzynarodowych i rząd Ukrainy do rozważenia naszych propozycji i ściślejszego włączenia muzeów w dalsze dyskusje i programy.

Obecna sytuacja muzeów w Ukrainie

Wojna Rosji z Ukrainą to nie tylko podbój naszego kraju. Chodzi o zniszczenie naszej kultury i tożsamości narodowej. Dlatego od samego początku celem rosyjskiego agresora stały się muzea Ukrainy oraz inne instytucje i obiekty kulturalne i historyczne.

¹ Stan kultury i przemysłów kreatywnych w czasie wojny – wyniki badania Ukraińskiego Funduszu Kultury i Ministerstwa Kultury i Polityki Informacyjnej Ukrainy (*The state of culture and creative industries during the war - Research results from the Ukrainian Cultural Foundation and the Ministry of Culture and Information Policy of Ukraine*) - <https://ucf.in.ua/news/11082022>

* Niniejszy tekst jest dokumentem wewnętrznym i stanowi własność Fundacji OBMIN. W przypadku rozpowszechniania prosimy o wskazanie źródła (Fundacja OBMIN, www.obmin.eu).

OBMIĘ

Na obecnie okupowanych terytoriach ukraińskich na Półwyspie Krymskim, w południowej części Ukrainy i w Donbasie Rosja popełniała i nadal popełnia zbrodnie wojenne poprzez systematyczną grabież i deportację bezcennych artefaktów. Ponadto muzea w całej Ukrainie są celowo ostrzeliwane i bombardowane. Narodowe Muzeum Literatury i Pamięci H. S. Skoworody, Lwowskie Muzeum Historyczne (oddział), Iwankowskie Okręgowe Muzeum Krajoznawcze, Odeskie Narodowe Muzeum Sztuki – te przykłady żywo świadczą o szczególnym cynizmie i celowym niszczeniu dziedzictwa kulturowego Ukrainy przez wojska agresora. Precyzyjnie wycelowane uderzenia w muzea miały miejsce w czasie ważnych, symbolicznych rocznic. Podkreślenia wymaga, że oprócz niszczenia pomieszczeń i zbiorów, giną także pracownicy muzeów podczas wykonywania swoich obowiązków i prób ratowania zbiorów muzealnych, jak np. dyrektor Kupiańskiego Okręgowego Muzeum Historii Lokalnej Iryna Osadcha, która próbowała ewakuować część zbiorów, gdy bezpośrednie uderzenie rosyjskiej rakiety zniszczyło muzeum.

Obecnie w Ukrainie działa 45 narodowych instytucji muzealnych, 570 muzeów państwowych i gminnych, 1141 muzeów utworzonych jako filie lub odrębne jednostki.

Aktualnie dewastacji uległy już 102 muzea i galerie, z czego 12 zostało całkowicie zrujnowanych. Najwięcej częściowo zniszczonych muzeów znajduje się w obwodzie Ługańskim (40%), Donieckim (18%), Kijowskim (14%) i Chersońskim (12%). Obecnie w obwodzie Charkowskim 207 obiektów kulturowych zostało uszkodzonych w wyniku rosyjskiego ostrzału, ciągłych ataków artyleryjskich i powietrznych.

Według informacji władz wojskowych obwodu i miasta Kijowa, od rozpoczęcia pełnoskalowej inwazji do dnia 25 kwietnia 2024 r. liczba uszkodzonych obiektów dziedzictwa kulturowego w Ukrainie wzrosła już do 1062. Spośród nich 123 ma znaczenie ogólnokrajowe, a 864 lokalne.

Na terenach czasowo okupowanych znajduje się 90 muzeów.

W pięciu nieokupowanych obwodach Ukrainy stwierdzono, że z 8 państwowych i gminnych instytucji muzealnych skradziono 34 872 eksponatów.

Podczas okupacji terytorium Ukrainy „lokalny” monitoring „bezpiecznych” wartości kulturowych prowadzony jest przez przedstawicieli okupantów, szemranych struktur, podejrzanych archeologów, którzy plądrują te tereny, tymczasowo pozostające poza kontrolą Ukrainy.

Jak wynika z informacji zamieszczonych na oficjalnej stronie internetowej Ministerstwa Kultury Federacji Rosyjskiej, w 2022 r. wydało ono 104 dokumenty zezwalające 50 osobom na prowadzenie wykopalisk archeologicznych na terenie Autonomicznej Republiki Krymu i miasta Sewastopol, co jest żywym potwierdzeniem rażącego naruszenia norm prawa międzynarodowego i ustawodawstwa krajowego Ukrainy.

Nawet w tych najstraszniejszych okolicznościach muzea w całej Ukrainie nadal działają:

Są jak najbardziej otwarte dla publiczności.

Opracowały nowe narracje i koncepcje, korzystając z doświadczeń zwiedzających oraz pracowników.

Odzwierciedlają zmieniające się oczekiwania, obawy i nadzieje zarówno

OBMIĘ

zwiedzających, jak i pracowników.

Nawet zniszczone i okupowane muzea nadal funkcjonują – dzięki innowacyjnym inicjatywom internetowym i szybkiemu przywracaniu przestrzeni wystawienniczych do wymogów bezpieczeństwa, czego przykładem są Muzeum Historii Lokalnej Ochtyrka, Czernihowskie Regionalne Muzeum Sztuki im. H. Galagana, Charkowskie Muzeum Literackie i dziesiątki innych.

Na pracę muzeów wpływa także fakt, że wielu, zwłaszcza pracowników płci męskiej, zostało powołanych do obrony swojego kraju. Na obecnie okupowanych terytoriach pracownicy albo muszą znaleźć sposób na kontynuowanie pracy pod okupacją, albo zostali zmuszeni do ucieczki i kontynuowania pracy z innych części Ukrainy. Wszystko to sprawia, że dziś, jeszcze bardziej niż kiedykolwiek, prace muzealne wykonują głównie zespoły kobiece.

Zapewnienie dodatkowych możliwości (kursy online) czy stypendiów dla aktualnie zmobilizowanych pracowników muzeów umożliwiłoby im dalszy rozwój zawodowy, łącząc go ze służbą w Siłach Zbrojnych. Obecnie pozbawieni są możliwości utrzymania kwalifikacji zawodowych.

Czym są muzea dla społeczeństwa

Muzea są integralną częścią otwartego społeczeństwa – nie tylko po to, aby zachować przeszłość w całej jej różnorodności, ale także, aby odzwierciedlać dzisiejsze doświadczenia i przygotować przyszłość naszych społeczeństw.

Odbudowa Ukrainy wymaga dużych inwestycji w odremontowanie mieszkań, fabryk i infrastruktury. Muzea stanowią część tej infrastruktury – nie tylko w tym sensie, że stanowią część lokalnej architektury i zagospodarowania przestrzennego miasta, ale w jeszcze większym stopniu dlatego, że stanowią część żywego ekosystemu, w którym spotykają się władze krajowe, regionalne lub lokalne oraz społeczeństwo obywatelskie.

Muzea to miejsca, w których młodzi i dorośli doświadczają tradycji i tego, co uczyniło nas tym, kim jesteśmy dzisiaj. Umożliwiają bezpośredni kontakt z tym, co pozostało z naszej historii i o czym chcemy pamiętać. To nasza pamięć historyczna, obejmująca historię we wszystkich jej aspektach: sztuce, literaturze, technologii i wielu innych.

Muzea stanowią obecnie główną platformę reintegracji różnych kategorii naszych współobywateli – weteranów, osób niepełnosprawnych, ich rodzin, rodzin zmarłych, osób wewnątrznie przesiedlonych w różnych kategoriach wiekowych.

W czasie wojny i po wojnie muzea ponoszą jeszcze większą odpowiedzialność wobec społeczeństwa: są miejscem otwartej wymiany poglądów, zadawania pytań i wspólnych wysiłków na rzecz znalezienia drogi na przyszłość.

Rola i odpowiedzialność muzeów dla przyszłości Ukrainy - Zmienione oczekiwania

Nawet teraz muzea stoją w obliczu zmieniających się i rosnących oczekiwań z wielu

OBMIĘ

stron: to, co muzea prezentują i w jaki sposób to robią, potrzebuje narracji odzwierciedlającej radykalnie zmienioną sytuację na Ukrainie: ludzie szukają sposobów interpretacji swoich codziennych doświadczeń, strasznych strat i traum, które stały się ich udziałem. Wiele muzeów dostosowało już swoje koncepcje wystawiennicze. Muszą także znaleźć sposoby radzenia sobie z rannymi, a także strauumatyzowanymi zwiedzającymi i pracownikami.

Zarówno władze, jak i społeczeństwo oczekują, że muzea zapewnią kierunek i okazję do refleksji nad doświadczeniami, a także do dyskusji na temat sposobów radzenia sobie z traumą i wyboru lepszej przyszłości.

Odbudowa Ukrainy zakłada nowy sposób współpracy władz ze społeczeństwem obywatelskim. Ukraińcy od lat udowadniają, że są gotowi walczyć o zwycięstwo Ukrainy i uczynienie Ukrainy jeszcze lepszym miejscem do życia. Władze na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym podjęły brutalne wyzwanie przewyciężenia zniszczeń i doprowadzenia do zwycięstwa w wojnie i odbudowy Ukrainy. Jednocześnie społeczeństwo obywatelskie we wszystkich jego aspektach stało się jeszcze bardziej dojrzałe: Ukraińcy nie tylko rozumieją, że muszą walczyć o niepodległość swojego kraju, ale także, że społeczeństwo obywatelskie powinno odgrywać jeszcze silniejszą rolę w przyszłości Ukrainy.

Odbudowa Ukrainy nie będzie kopią tego, czym była Ukraina przed rosyjską agresją. Ukraina będzie narodem ludzi zdecydowanych żyć według wartości demokratycznych, które będą podstawą władzy i motorem zmian w społeczeństwie. Muzea są niezbędne, aby służyć jako forum dla tego dojrzałego społeczeństwa obywatelskiego.

- Na szczeblu krajowym

Ukraina posiada już bogatą kulturę muzeów narodowych ważnych dla całego narodu. Muzea te nie tylko potrzebują funduszy, aby kontynuować działalność i usprawniać sposób funkcjonowania, ale muszą także brać udział w dyskusjach i podejmowaniu decyzji na szczeblu krajowym, jeśli chodzi o tematy i obowiązki im przypisane. Dotyczy to zarówno dyskusji na temat naszego dziedzictwa narodowego, jak i na temat wniosków, które wyciągamy z doświadczeń wojennych. Warto przemyśleć następujące tematy: Co czyni nas Ukraińcami dziś i jutro? Jak siebie postrzegamy i jak powinniśmy postrzegać to, jak widzą nas inni? Jak interpretujemy doświadczenia poprzednich pokoleń? Jaka powinna być Ukraina, o której marzymy? Jak ją stworzyć? Czego możemy się od siebie nauczyć? W czym się zgadzamy lub nie zgadzamy i dlaczego? Jakie jest nasze miejsce w Europie i w świecie? Co wnosimy do wspólnego europejskiego dziedzictwa kulturowego? Jak będziemy żyć z sąsiadami – niezależnie od naszych pragnień, w tym z Rosją?

W społeczeństwie ukraińskim trwają poszukiwania odpowiedzi na te palące pytania. Dzięki współpracy z ekspertami zagranicznymi sposób odnajdywania i formułowania nowych narracji byłby szybszy i dokładniejszy.

- Na szczeblu regionalnym i lokalnym

Niektóre z wyżej wymienionych obowiązków muzeów mają zastosowanie również na

OBYWIEC

szczeblu regionalnym i lokalnym. Niektóre z nich są jednak konkretne: Co tworzy naszą lokalną tożsamość? Co łączy naszą tożsamość lokalną i narodową? Jak możemy wzbogacić innych w Ukrainie i za granicą? Jak możemy pomóc w budowie silnego lokalnego społeczeństwa obywatelskiego i zapewnić prawidłowe funkcjonowanie instytucji? W pozytywnym sensie muzea w społeczeństwie otwartym są strażnikami przestrzeni interakcji, dialogu i poszukiwania rozwiązań. Społeczeństwa otwarte definiuje się na podstawie tego, jak dużą swobodę nadają muzeom. W dyktaturach takich jak Rosja muzea są jedynie kanałem transmisyjnym, dzięki któremu władze mogą kontrolować społeczeństwo (propaganda). W demokracji muzea są częścią społeczeństwa obywatelskiego i są wspierane przez rząd, aby odgrywać swoją rolę. Niektórzy w Ukrainie muszą to jeszcze w pełni zaakceptować.

Muzea są zatem odpowiedzialne przed społeczeństwem obywatelskim i rządem. Odbudowa Ukrainy powinna angażować muzea, szczególnie na szczeblu regionalnym i lokalnym: w dyskusje dotyczące bezpośrednio odbudowy gmin i regionów lub w sposób, w jaki muzea powinny odzwierciedlać zmieniające się potrzeby ludzi.

W bardzo bezpośredni sposób Ukraina musi stać się krajem jeszcze bardziej inkluzywnym, zaczynając od zapewnienia dostępu osobom z różnymi niepełnosprawnościami. Muzea również powinny podjąć to wyzwanie, odpowiednio modernizując lub przebudowując swoje budynki i eksponując tematy ważne dla ukraińskiego społeczeństwa.

Inkluzywność powinna stać się zasadą przewodnią na wszystkich poziomach podejmowania decyzji. Oznacza ona także udostępnienie przestrzeni dla różnych doświadczeń, które stały się udziałem Ukraińców podczas wojny: takich jak bezpośrednia walka z wrogiem lub praca na rzecz funkcjonowania Ukrainy; utrata członków rodziny lub mienia; przebywanie na Ukrainie lub powrót z zagranicy; życie pod okupacją lub nie; wreszcie posiadanie różnych wyobrażeń na temat tego, jakim krajem Ukraina powinna być lub zostać.

Wszystkimi tymi tematami będą musiały się zająć muzea w ten czy inny sposób, szczególnie na poziomie regionalnym i lokalnym, gdzie ludzie doświadczają tych tematów bardzo bezpośrednio i często w szkodliwy sposób. Przykład Narodowego Muzeum Historii Ukrainy z czasów II Wojny Światowej i innych muzeów jest dość ilustracyjny: stale organizują one wydarzenia upamiętniające, wzmacniając w ten sposób zaufanie weteranów i rodzin zmarłych lub rannych wojowników do instytucji kulturalnych jako najlepszej opcji upamiętnienia tego, co się wydarzyło i znalezienia sposobu, aby uporać się z tymi doświadczeniami.

Współpraca z Rządem i Instytucjami Społeczeństwa Obywatelskiego na Ukrainie i za granicą

Ukraina posiada potężną sieć organizacji społeczeństwa obywatelskiego zarówno w Ukrainie, jak i za granicą. Dotyczy to muzeów i ich sieci: oprócz bogatego i różnorodnego krajobrazu muzeów w Ukrainie, istnieją muzea ukraińskie poza granicami kraju, na przykład w Nowym Jorku, Chicago, Toronto czy Winnipeg. Co więcej, muzea w Ukrainie nawiązały już silne więzi z muzeami partnerskimi w Europie i poza nią. Powiązania te należy stale wzmacniać, systematyzować i poszerzać: jest oczywiste, że wkład ukraińskiej historii, sztuki i kultury we wspólne europejskie dziedzictwo kulturowe nie jest jeszcze tak widoczny w całej Europie, jak

OBMIĘ

powinien. Należy wzmacniać dwustronne partnerstwa z muzeami, szczególnie w Europie i Ameryce Północnej, na równych zasadach: muzea w Ukrainie mogą wiele się nauczyć na temat tego, jak działają inne muzea, jak tworzyć narracje lub wykorzystywać nowe technologie do modernizacji muzeów, aby stały się bardziej interesujące i odpowiednie dla zwiedzających w każdym wieku. Jednocześnie muzea spoza Ukrainy mogłyby odnieść korzyści z lepszego odzwierciedlenia ukraińskiego wkładu w ich własną narrację.

Łącznie stanowi to znaczący wkład w przyszłość Ukrainy i powinno być aktywnie wspierane przez rządy w Ukrainie i poza nią.

10 Fundamentalnych Zasad

1. Odbudowa Ukrainy wymaga zastanowienia się, jak chcemy postrzegać Ukrainę w przyszłości: zachowując to, co było wartościowe i usprawniając to, co czyni nasz kraj jeszcze lepszym miejscem do życia, pracy i zwiedzania. Planowanie na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym powinno od samego początku w większym stopniu uwzględniać społeczeństwo obywatelskie i instytucje kulturalne, zwłaszcza muzea. Każdy region wymaga innego podejścia i ma inne potrzeby. Dlatego sugerujemy, aby na każdym szczeblu administracyjnym Ukrainy istniały właściwe i systematyczne formy włączania muzeów i innych instytucji społeczeństwa obywatelskiego w dyskusje i podejmowanie decyzji dotyczących sposobu odbudowy Ukrainy. Muzea, bazując na istniejących doświadczeniach i swoich zbiorach, mogą wspierać tę ważną dyskusję, na przykład poprzez wystawy, konferencje itp. poświęcone tej tematyce, stając się tym samym platformą bezpiecznego i profesjonalnego dialogu. Rozwój form systemowych powinien opierać się na zwiększaniu autonomii muzeów i organizacji muzealnych, na krytycznej analizie istniejących ram prawnych i stworzeniu planu zmian z uwzględnieniem nowych doświadczeń praktycznych wynikających z wojny oraz innych, pomyślnych doświadczeń na całym świecie.
2. Odbudowa Ukrainy sprawi, że będzie ona społeczeństwem znacznie bardziej inkluzywnym: staje się to szczególnie oczywiste, gdy pomyślimy o tym, w jaki sposób ułatwimy życie naszym obywatelom, którzy cierpią z powodu fizycznych lub psychicznych konsekwencji tej wojny.

Uczynienie Ukrainy najlepszym krajem na świecie dla osób niepełnosprawnych jest pozytywnym wyzwaniem. Muzea powinny uwzględniać tę potrzebę – tworząc budynki przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, dostosowując sposób planowania i prezentacji wystaw (np. udostępniając je osobom z niepełnosprawnością słuchu itp.) czy oferując możliwości artystom z niepełnosprawnościami.

Odrębne wyzwanie stoi przed muzeami mieszczącymi się w budynkach będących obiektami dziedzictwa kulturowego: w tym przypadku renowacja z adaptacjami dla osób niepełnosprawnych musi zostać przeprowadzona zgodnie z tym, na co pozwala ochrona zabytku. Warto także podkreślić, że inkluzywność obejmuje nie tylko komponent infrastrukturalny, ale także kulturowy. Udane przykłady współpracy ukraińskich muzeów z terenów obecnie okupowanych i frontowych w bezpieczniejszych lokalizacjach ukazują integrację zbiorów w nowych regionach, jak na przykład działalność Słowiańskiego Muzeum Krajoznawczego wraz z

OBMIĘ

Chmielnickim Regionalnym Muzeum Sztuki czy Ługańskim Regionalnym Muzeum Krajoznawczym działającym najpierw we Lwowie, a obecnie w Kijowie.

Koncepcja ta powinna być wdrażana wszędzie i przez każdą instytucję w Ukrainie.

3. Odbudowa Ukrainy przyniesie nowe narracje: zarówno w Ukrainie, jak i poza nią. Muzea mogą wnieść istotny wkład w dyskusje, np. na następujące tematy: jak postrzegamy siebie jako Ukraińców? Jak widzą nas inni i jak chcielibyśmy, żeby nas widzieli? Co chcielibyśmy wnieść do świata?

W Ukrainie wymaga to szerokiego dialogu, który musi być dobrze zorganizowany i wspierany przez rząd, władze regionalne i lokalne. Apelujemy o kompleksową i uporządkowaną dyskusję, obejmującą muzea i inne instytucje społeczeństwa obywatelskiego.

Odbudowa Ukrainy musi obejmować autorefleksję nad tym, jakie muzea mamy dzisiaj na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym oraz jakie muzea chcielibyśmy widzieć w przyszłości, aby lepiej zaprezentować to, co uczyniło Ukrainę takim krajem, jakim jest dzisiaj. Powinno się to odbywać w drodze dobrego połączenia inicjatyw lokalnych i wspólnego podejmowania decyzji na wszystkich szczeblach.

Dyskusja ta powinna wykraczać także poza Ukrainę: poza Ukrainą zbyt często spotykamy się z niezajomością lub niezrozumieniem ukraińskiej sztuki i kultury, poprzez niepokazywanie na wystawach muzealnych niczego związanego z Ukrainą, albo poprzez zaniechanie elementu ukraińskiego w opisie dzieła sztuki lub biografii artysty. Dlatego wzywamy do systematycznego dialogu z muzeami poza Ukrainą, aby lepiej eksponować to wspólne dziedzictwo. Dialog taki powinien obejmować możliwości wspólnego badania i przemyślenia zbiorów muzealnych zarówno w Ukrainie, jak i za granicą (dekolonizacja), tworzenie przekrojowych programów badawczych, sieci lokalnych muzeów itp.

4. Odbudowa Ukrainy wymaga programu modernizacji i profesjonalizacji wielu naszych muzeów. Muzea powinny wkroczyć w XXI wiek. Odbudowa Ukrainy to szansa na przekształcenie muzeów w Ukrainie w najnowocześniejsze i najbardziej zorientowane na zwiedzających muzea na świecie. Doświadczenia wojny zmusiły już wiele muzeów do radykalnej zmiany sposobu pracy: część muzeów z obecnie okupowanych terytoriów przeniosła już swoją działalność z fizycznych budynków z fizycznymi eksponatami na interaktywne platformy internetowe.

W każdym wypadku muzea XXI wieku na całym świecie potrzebują znaczących zmian, jeśli chcą pozostać istotne dla naszych społeczeństw. Nasze społeczeństwa ewoluują, rozwijają się technologie, zmieniają się narracje – wszystko to stwarza nowe możliwości. Ukraina powinna stać się motorem takiej modernizacji muzeów, wymagającej stałego podnoszenia kompetencji pracowników tych instytucji. Można to osiągnąć poprzez opracowanie i wdrożenie nowoczesnych programów edukacyjnych przy zaangażowaniu ekspertów krajowych i międzynarodowych, w szczególności w zakresie odnowy i projektowania wystaw, digitalizacji, prawnych aspektów interakcji międzynarodowych, dywersyfikacji źródeł finansowania itp.

OBMIK

5. Odbudowując Ukrainę należy zachować w naszym kraju to co dobre i mocne. Obejmuje to nasze często raczej małe muzea lokalne i regionalne. Są one blisko ludzi i potrzeb swoich społeczności. Utrzymują się głównie dzięki zaangażowaniu wolontariuszy i dobroczyńców. Potrzebują przestrzeni do życia i rozwoju. Obejmuje to odpowiednie finansowanie, a także szacunek i ogólne wsparcie ze strony władz lokalnych i regionalnych.

Wiemy, że pieniądze będą potrzebne wszędzie i na wiele potrzeb w Ukrainie. Dlatego proponujemy utworzenie narodowego funduszu małych i średnich muzeów lokalnych i regionalnych, który mógłby być finansowany przez prywatnych darczyńców w Ukrainie i za granicą. Utworzenie takiego funduszu może stać się także podstawą wsparcia muzeów i ich pracowników z terenów aktualnie okupowanych, gdyż mają oni potencjał, aby stać się siłą napędową i punktem komunikacji w procesie reintegracji.

6. Odbudowa Ukrainy musi być widoczna zarówno w kraju, jak i poza nim. Dlatego proponujemy tworzenie wystaw i platform interdyscyplinarnych, które będą odzwierciedlać różne elementy odbudowy Ukrainy, aby prezentować je w różnych lokalizacjach zarówno w kraju, jak i za granicą. Nasze muzea mogą wspierać tworzenie takich wystaw i oferować pośrednictwo partnerom spoza Ukrainy.
7. Odbudowa Ukrainy w dużej mierze będzie zależeć od młodzieży. Dlatego oferujemy specjalne programy i koncepcje dla młodych ludzi w Ukrainie. Programy dziedzictwa kulturowego muszą być uwzględniane na wszystkich poziomach edukacji. Warto także podkreślić potrzebę popularyzacji studiów muzealnych w celu zwiększenia liczby i kwalifikacji specjalistów. Częścią naszego przyszłego systemu edukacji powinno stać się nie tylko zwiedzanie muzeów, ale także korzystanie z nich na różne sposoby, co mogłoby umożliwić większą liczbę muzeów online wszędzie tam, gdzie młodzi ludzie na Ukrainie potrzebują takiego dostępu. W przyszłej Ukrainie pełny dostęp do naszej bogatej kultury i dziedzictwa nie powinien już zależeć od tego, gdzie się mieszka i czy można sobie pozwolić na podróżowanie do dużych miast z dużymi muzeami.
8. Odbudowa Ukrainy powinna mieć również szczególny aspekt europejski. Ukraina stanie się członkiem Unii Europejskiej. Musimy pomyśleć o tym, jak zbliżyć Ukrainę do innych Europejczyków. Może to obejmować tworzenie ukraińskich muzeów w innych częściach Europy. Może to oznaczać także wykorzystanie nowoczesnych technologii w celu lepszego zaprezentowania Ukrainy Europie. Wzywamy Unię Europejską i Ukrainę do stworzenia takiej inicjatywy wraz z przedstawieniem sugestii, w jaki sposób najlepiej to osiągnąć.
9. Odbudowa Ukrainy musi uwzględniać aspekt bezpieczeństwa, szczególnie w obszarze dziedzictwa kulturowego. Świadomość szerokiego zakresu trwałych zagrożeń, od wojen po klęski żywiołowe i katastrofy spowodowane przez człowieka, powinna stanowić podstawę opracowania jasnego planu działania na rzecz zachowania dziedzictwa historycznego i kulturowego, skupionego w muzeach. Obejmuje to utworzenie systemu bezpiecznych serwerów zewnętrznych w celu zachowania naszego zdigitalizowanego dziedzictwa oraz krajowe wysiłki na rzecz szybkiej i całkowitej digitalizacji wszystkich zasobów muzealnych oraz

OBMIĘ

utworzenie sieci niezawodnych obiektów magazynowych wyposażonych w niezbędny sprzęt techniczny, które mogą stać się lokalnymi węzłami zabezpieczającymi zbiory na wypadek zagrożenia.

10. Odbudowa Ukrainy powinna obejmować wszystkie aspekty historii, sztuki i kultury. Dlatego prosimy międzynarodowych darczyńców, rządy i instytucje prywatne o uwzględnienie historii, sztuki i kultury w swoich koncepcjach wspierających odbudowę Ukrainy. Prosimy, aby w tworzenie i realizację swoich programów włączały muzea i inne instytucje społeczeństwa obywatelskiego. Muzea są ważnymi partnerami w uczynieniu z Ukrainy wzoru do naśladowania pokazującego, co społeczeństwo może osiągnąć, opowiadając się za wolnością we wszystkich jej aspektach.

FUTURE
RESPONSIBILITIES
MUSEUMS